

Janneke Kerssens
Leerkracht, rekencoördinator en
EDI-expert

Doelen, de reis naar kennis

We stellen ze allemaal in het leven, doelen: je wilt studeren, een eigen huis, relatie en zo schuiven de doelen in het leven steeds verder. Eigenlijk bestaat voor mij iedere dag uit, te hoge, doelen. Ik houd wel van een uitdaging ook al zijn ze misschien niet altijd haalbaar. Maar wat is eigenlijk een doel? Volgens de Dikke van Dale betekent het 'eind van een reis'. Een reis die je vaker maakt met steeds weer een ander eindpunt.

Begin van mijn reis

Zo begon mijn reis tot leerkracht ooit op de Pabo: *leskisten, lessenseries, lessen waarin taal met zaakvakken werden verweven. Ellenlange lesformulieren, uitwerken van leerlijnen, waarbij je*

door alle methodes ploeterde om de doelen in kaart te brengen of lessen over breuken die geen breuk meer mocht heten, maar werd omgedoopt tot 'worf', want de les moest wel leuk worden.

Ik genoot op die leeftijd van de opdrachten waarbij we als groep studenten de sterkste brug moesten bouwen. Dit was wat ik altijd al wilde, uitdagende en leuke lessen maken! Ik zou gaan onderwijzen!

Onderwijzen, zo'n heerlijk ouderwets woord wat eigenlijk alles zegt: kennis overdragen op je leerlingen. Maar eenmaal voor de klas veranderde alles: bakken met administratie, vergaderingen, groepsplannen maken, leerlingen werden in een groepje gestopt voor zes maanden en je wist precies wie er aan je tafel zat aan het eind van de klassikale instructie. De leerlingen wisten dat natuurlijk ook, dus waarom zou je dan nog opletten als je daarna privéles zou krijgen van de leerkracht. Als leerkracht verdronk ik in het systeem. Ik vergat wat de bedoeling was van onderwijs. De doelen stonden gewoon in de methode, dus als ik alle lessen aan het eind van het jaar had behandeld, dan had ik alle kennis toch overgedragen. Maar was dat eigenlijk wel zo? Heel eerlijk, ik was een methodeslaaf geworden!

De bedoeling van lesgeven

En daar kwam de grote vraag: waarom doe ik wat ik doe? Met welk doel en nog belangrijker, met welke bedoeling? Was het niet de bedoeling dat ik weer zou gaan lesgeven? Voordat ik op dit punt was, had ik me geprofessionaliseerd in expliciete directe instructie (EDI) met als gevolg dat de oude rekenlessen totaal niet meer aansloten bij mijn nieuwe manier van lesgeven. Dankzij EDI zijn de lessen effectiever en daar hoort naar mijn mening een meer traditionele methode bij. In 2019 zijn wij daarom begonnen met Getal & Ruimte Junior.

Weer écht lesgeven, met het lesdoel als kompas.

Eén van de belangrijkste kenmerken van een effectieve rekenles is hoge, heldere en haalbare doelen stellen. Of zoals Marcel Schmeier in zijn boek schrijft¹⁾, het lesdoel fungeert als kompas aan de hand waarvan je keuzes maakt bij het voorbereiden van de les. Dat is één van de prettige punten van de methode Getal & Ruimte Junior. Iedere les ga ik weer op reis met mijn leerlingen. Maar het is niet zo'n reis waarbij je een Mystery Ticket krijgt en niet weet waar de reis naartoe gaat. Nee, mijn leerlingen en ik weten precies waar we heen gaan, dat wordt van tevoren gedeeld. Alleen de koers die we varen verschilt. Niet iedereen zal dezelfde weg volgen, zolang ze maar een kans krijgen het eind van de reis te behalen.

¹⁾ Expliciete Directe Instructie 2.0 (2020) - Marcel Schmeier

Blog

I Love EDI

Sinds ik met mijn leerlingen op reis ga geniet ik weer volop van het lesgeven. Met de methode als hulpmiddel stippel ik zo de juiste route uit voor mijn leerlingen. Daarnaast heeft de kennis van leerlijnen en de methode ervoor gezorgd dat ik weer echt durf les te geven. Ik schrap in de methode, pas lessen aan, sla dingen over of doe juist wat langer over een doel om de leerlingen het echt te leren. Daar leent de methode zich ook voor, waardoor ik de regie heb.

Copyright © Josje van Koppen, Amsterdam

Getal & Ruimte Junior en EDI

Voor mij is Getal & Ruimte Junior de methode die ik zocht.

- Getal & Ruimte Junior stelt per week een helder doel waaraan gewerkt wordt. Daarnaast zitten de elementen van EDI al verwerkt in de les: de leerkracht doet het voor, de leerkracht doet het samen met de leerlingen, de leerlingen doen het samen en de leerling kan het alleen, gevolgd door de inslijping bij de zelfstandige verwerking.
- We starten de les met een coöperatieve werkvorm om de voorkennis te activeren, ook daar heeft Getal & Ruimte Junior aan gedacht door bij iedere les een speltip te geven.
- We delen het lesdoel met schoudermaatjes, hebben een beurtenbakje, zodat iedereen een gelijke kans heeft op een beurt. En voor de afwisseling de 'beurtenballenbak'.
- We maken gebruik van het wisbordje. Dit is een fijne werkvorm waarbij je snel kunt scannen welke leerling bijsturing nodig heeft tijdens de reis en wie het eindpunt al behaald heeft. Daarbij is er sinds vorig jaar ook de poster van Getal & Ruimte Junior, die de stappen van kennisoverdracht zichtbaar maakt voor de leerlingen. Zo weten ze precies bij welke stap we zijn.
- Om kennis naar het langetermijngeheugen te verplaatsen herhalen wij regelmatig de doelen met een startopdracht bij binnenkomst en automatiseren zit dagelijks in het rooster naast de rekenlessen. Herhaling is namelijk de moeder van de wetenschap en dat moeten we niet vergeten, dus herhaal ik het nog maar een keer.

Beurtenballenbak

Ik heb het eindpunt van mijn reis als leerkracht, het meest effectieve onderwijs geven, nog niet bereikt, ook denk ik niet dat ik daar ooit aan zal komen. Maar door de combinatie van EDI met Getal & Ruimte Junior ben ik weer echt aan het onderwijzen. Ik kan kennis overdragen op mijn leerlingen en laat dat nou net de bedoeling zijn.

Janneke Kerssens

Leerkracht, rekencoördinator en EDI-expert